

RAN - 1808060101030001

RAN-1808060101030001/1808060401030001/1808060201030001

M.Com. (Sem. I) Examination November - 2023

Advertising and Sales Management - I

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com. (Sem. I)

Name of the Subject :

Advertising and Sales Management - I

Subject Code No.: 1808060101030001 /1808060401030001/1808060201030001

Seat No.:

Student's Signature

(૨) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર. ૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(૧૦)

- (૧) ઓપીનીયન લીડર કોને કહેવાય?
- (૨) જાહેરાતની કોઈપણ ચાર નકારાત્મક અસરો જણાવો.
- (૩) વેચાણ સંચાલનના કોઈપણ ચાર કાર્યો જણાવો.
- (૪) વેચાણ આયોજનની યોજનાઓ જણાવો.
- (૫) વેચાણ વિભાગના કાર્યો જણાવો.

પ્ર. ૨ (અ) “જાહેરાત એ ગ્રાહક કલ્યાણનું શક્તિશાળી સાધન છે” વિધાન સમજાવો.

(૦૭)

(બ) જાહેરાતના માધ્યમ તરીકે બ્રાન્ડ, લોગો અને નીતિ સૂત્રની ચર્ચા કરો.

(૦૭)

અથવા

પ્ર. ૨ (અ) જાહેરાતના કોઈપણ બે પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

(૦૭)

(બ) “જાહેરાત એ સામાજિક અનિષ્ટ છે” વિધાન સમજાવો.

(૦૭)

- પ્ર. ૩ (અ) વેચાણ આયોજના પ્રકારો વર્ણવો. (૦૭)
(બ) વેચાણ કળાનું સ્વરૂપ સમજાવો. (૦૭)

અથવા

- પ્ર. ૩ (અ) વ્યક્તિગત વેચાણનું મહત્વ જણાવો. (૦૭)
(બ) વેચાણ આયોજન એટલે શું? તેનું મહત્વ વર્ણવો. (૦૭)

- પ્ર. ૪ (અ) ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે એક) (૦૬)
(૧) આધુનિક ધંધામાં વિજ્ઞાપનની ભૂમિકાઓ
(૨) વેચાણ આધારણ

- (બ) કેસ સ્ટડી. (૬)

સિગમા કેમિકલ્સ કંપની લિમિટેડ ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળી જંતુનાશકો દવાઓનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરવા માંગે છે. આ જંતુનાશક દવાઓની ઉત્પાદન પડતર પ્રતિ લિટર રૂ. 228 છે આ ક્ષેત્રમાં ગળા કાપવાની સ્પર્ધા છે. કૃષિ ક્ષેત્રમાં ઉપયોગી ઉચ્ચ ગુણવત્તાની જંતુનાશકની વેચાણ કિંમત લિટર રૂ. 250 રાખી શકાય એમ છે. સ્પર્ધકોની વેચાણ કિંમતને ધ્યાનમાં રાખીને કંપની તેના ઉત્પાદનોનો વ્યાપક ફેલાવો કરવા માંગે છે.

જાહેરાત માટે સંબંધિત કંપનીને ઉપયોગી એવા ત્રણ માધ્યમો સૂચવો અને તે પૈકી કોઈ એકની પસંદગી શા માટે કરો છે તેનાં વ્યાજબી કારણો આપો.

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) Figures to the right indicate marks of the questions.

Q. 1 Answer in brief: (10)

- (1) Who is called an opinion leader?
- (2) State the any four negative effect of advertising.
- (3) State any four functions of sales management.
- (4) State the plans for sales planning.
- (5) State the functions of sales department.

Q. 2 (A) “Advertising is a powerful tool of consumer welfare” Explain the statement. (07)

(B) Discuss brand, logo and slogan as advertising media. (07)

OR

Q. 2 (A) Discuss any two types of advertising. (07)

(B) “Advertising is a social evil”. Explain the statement. (07)

Q. 3 (A) Describe the types of sales planning. (07)

(B) Explain nature of salesmanship. (07)

OR

Q. 3 (A) State the importance of personal selling. (07)

(B) What is sales planning? Explain its importance. (07)

Q. 4 (A) Write short notes (any one) (06)

(1) Roles of Advertising in Modern Business

(2) Sales forecasting

(B) Case study: (06)

Cigama Chemicals Company Ltd. wants to manufacture and sell high quality pesticides. The production of insecticide cost is Rs. 228 per Liter. Taking into consideration the competition in the market the selling price can be kept Rs. 250 per Liter. The company wants to spread its products widely considering the selling price of the competitors.

Suggest three media useful to the concerned company for advertising and give reasonable reasons why you prefer any one of them.

RAN - 1808060101010001

RAN-1808060101010001 / 1808060401010001 / 1808060201010001

M. Com. (Sem. - I) Examination October - 2023

Economics of Growth, Development and Planning 101

સૂચના : / Instructions

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M. Com. (Sem. - I)

Name of the Subject :

Economics of Growth, Development and Planning 101

Subject Code No.: 1808060101010001 / 1808060401010001 / 1808060201010001

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

(૨) પ્રશ્નની જમણી બાજુએ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર. ૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૧૨)

૧. આર્થિક વિકાસ, આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક પ્રગતિના ખ્યાલો સમજાવો.
૨. માનવ વિકાસના ઘટકો દર્શાવો.
૩. ઔદ્યોગિક અનામત દળ એટલે શું?
૪. ટકાઉ વિકાસ કઈ બાબતનો નિર્દેશ કરે છે?
૫. વૈશ્વિકરણ અને ઉદારીકરણના લાભો જણાવો.
૬. બજાર આધારિત અર્થતંત્રના મુખ્ય લક્ષણો વર્ણવો.

પ્ર. ૨. કાર્લ માર્ક્સના આર્થિક વૃદ્ધિ અંગેના મોડેલની સમીક્ષા કરો. (૧૩)

અથવા

પ્ર. ૨. ડેવિડ રિકાર્ડોના આર્થિક વૃદ્ધિ સંબંધી વિચારોનું મૂલ્યાંકન કરો. (૧૩)

પ્ર. ૩. મહિલા સશક્તિકરણના માપનો આંક અને મહિલા સંબંધિત વિકાસ આંકની સમજૂતી આપો. (૧૩)

અથવા

પ્ર. ૩. ખાનગીકરણની પદ્ધતિઓ સમજાવી ખાનગીકરણની પ્રક્રિયાની તરફેણની દલીલો સમજાવો. (૧૩)

- પ્ર. ૪. ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) (૧૨)
૧. આર્થિક પદ્ધતિના કાર્યો અને તેના અભ્યાસનું મહત્વ.
 ૨. વૈશ્વિકરણની ભારતીય અર્થતંત્ર પર અસરો.
 ૩. એડમ સ્મિથના સ્વૈરવિહારી નીતિ અને શ્રમ વિભાજન અંગેના વિચારો.
 ૪. આર્થિક વિકાસ માટેની પૂર્વશરતો.
 ૫. આર્થિક વિકાસના બિન નાણાંકીય નિર્દેશકો.

ENGLISH VERSION

Instructions:

(1) Figures to the right indicates full marks of the question.

- Q. 1. Answer the following questions briefly. [12]**
1. Explain the concepts of economic development, economic growth and economic progress.
 2. Indicate components of human development.
 3. What is Industrial Reserve Army?
 4. What does the concept of sustainable development indicate?
 5. State the benefits of globalization and liberalization.
 6. Describe main characteristics of market economy.
- Q. 2. Evaluate economic growth model of Karl Marx. [13]**
- OR**
- Q. 2. Evaluate David Ricardo's thought on economic growth. [13]**
- Q. 3. Explain Gender related Development Index and Gender Empowerment Measures. [13]**
- OR**
- Q. 3. Explain methods of Privatization and arguments in favor of the process of privatization. [13]**
- Q. 4. Write short Note. [Any Two] [12]**
1. Functions and importance of the study of economic system.
 2. Effects of globalization on Indian economy.
 3. Adam Smith's thoughts on Laissez faire policy and division of labor.
 4. Pre conditions of economic development.
 5. Non economic indicators of economic development.

RAN - 2108060101066001

RAN-2108060101066001**M.Com. (Sem. I) Examination November - 2023****Financial and Management Account - III****Time: 2 Hours]****[Total Marks: 50****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com. (Sem. I)

Name of the Subject :

Financial and Management Account - III

Subject Code No.: 2108060101066001

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર-૧**નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો:**

(અ) શ્રી બાબુની નીચેની માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે કુલ કરપાત્ર (૫)

આવક શોધો.

(૧) કેમિકલના ધંધામાંથી થયેલ નફો રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦

(૨) ગીફ્ટ આર્ટિકલના ધંધાની ખોટ રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦

(૩) મકાન-મિલકતની કરપાત્ર આવક રૂ. ૧,૮૦,૦૦૦

(૪) સરકારીય ધંધાનો નફો રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦

(૫) શેર વેચાણનો ટૂંકાગાળાનો નફો રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦

(૬) ઝવેરાત વેચાણનો લાંબાગાળાનો નફો રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦

(૭) ડીબેન્યર વેચાણની ટૂંકાગાળાની ખોટ રૂ. ૬૦,૦૦૦

(૮) પાછલા વર્ષ ૨૦૨૧-૨૨ નો નહિ સમાયેલ ઘસારો રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦

(૯) પાછલા વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮નું સરકારીય ધંધાનું આગળ ખેંચેલ નુકશાન રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦

(૧૦) પાછલા વર્ષ ૨૦૧૬-૧૭ની મકાન-મિલકતની આવકના શીર્ષક હેઠળની ખોટ

રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦

- (બ) પ્લાન્ટ-યંત્રોની તા. ૦૧-૦૪-૨૦૨૨ના રોજની ચોપડે કિંમત રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ હતી. (૫)
 આ ઉપરાંત તા. ૦૧-૦૯-૨૦૨૨ના રોજ રૂ. ૫૦,૦૦૦ ના તથા તા. ૦૧-૦૧-૨૦૨૩ના
 રોજ રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ના યંત્રો ખરીદ્યા હતા. એક યંત્ર તા. ૦૧-૦૭-૨૦૨૨ના રોજ
 રૂ. ૭૦,૦૦૦માં વેચી દીધું હતું. જેની મૂળ કિંમત રૂ. ૬૦,૦૦૦ હતી અને વેચાણખર્ચ
 રૂ. ૫,૦૦૦ થયો. ઘસારાનો દર ૧૫% છે.
 આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩ -૨૪ માટે પ્લાન્ટ-યંત્ર પર મળવાપાત્ર ઘસારો ગણો.

- પ્ર-૨ ડૉ. ડીકુનું તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું આવક-જાવક ખાતું (૧૪)
 નીચે મુજબ છે.

આવક	રૂ.	જાવક	રૂ.
બા. આ. લાવ્યા	૧,૭૫,૦૦૦	દવાખાનાનું ભાડું	૭,૭૦,૦૦૦
વિઝીટ ફી	૧૦,૮૫,૦૦૦	વીજળી ખર્ચ	૩,૫૦,૦૦૦
કન્સલ્ટેશન ફી	૧૨,૯૫,૦૦૦	દાકતરી પુસ્તકોની ખરીદી	૩૫,૦૦૦
દવાનું વેચાણ	૧,૦૫,૦૦૦	મોટર ખર્ચ	૪૨,૦૦૦
ઓપરેશન થિયેટરનું ભાડું	૩,૧૫,૦૦૦	વાઢકાપના સાધનો બેંક લોનથી ખરીદ્યા (૦૧-૦૨-૨૦૨૩)	૪,૫૫,૦૦૦
વાઢકાપના સાધનોનું વેચાણ (૦૧-૧૦-૨૦૨૨)	૩૮,૫૦૦	દવાની ખરીદી	૧,૫૭,૫૦૦
મકાન ભાડાની આવક	૫૬,૦૦૦	લાયન્સ ક્લબની સભ્ય ફી	૩,૫૦૦
મેડીકલ કોલેજમાંથી પગાર	૧,૧૯,૦૦૦	મેડીકલ એસોસિએશનની સભ્ય ફી	૭,૦૦૦
રોયલ્ટી	૩૧,૫૦૦	વીમો	૪૫,૫૦૦
પત્તાની રમતનો નફો	૭૦,૦૦૦	મ્યુનિસિપલ વેરા	૧૪,૦૦૦
વ્યાજ	૮૦,૫૦૦	સ્ટાફનો પગાર	૯,૮૦,૦૦૦
દર્દી પાસેથી મળેલ ભેટ	૧,૨૯,૫૦૦	બેંક લોનનો હપ્તો ચૂકવ્યો (૪૨,૦૦૦ + વ્યાજ)	૪૫,૫૦૦
		પ્રવાસ ખર્ચ	૭૦,૦૦૦
		બા. આ. લઈ ગયા	૫,૨૫,૦૦૦
	૩૫,૦૦,૦૦૦		૩૫,૦૦,૦૦૦

અન્ય માહિતી

- (૧) વાઢકાપના સાધનોની શરૂની બાકી રૂ. ૨,૧૦,૦૦૦ હતી. ૨૦% ઘસારો મજરે મળે છે.
- (૨) ગત વર્ષના અંત સુધીમાં પત્તાની રમતનું કુલ નુકશાન રૂ. ૮,૧૮૧ હતું
- (૩) ભાડે આપેલ મકાનના મ્યુનિસિપલ વેરા રૂ. ૫,૦૦૦ નો સમાવેશ ઉપર જણાવેલ મ્યુનિસિપલ વેરામાં થયેલો છે.
- (૪) પ્રવાસ ખર્ચમાં કુટુંબ યાત્રાના રૂ. ૨૧,૦૦૦ અને પોતાના ધંધાના વિકાસ માટેના પ્રવાસના રૂ. ૪૯,૦૦૦ સમાયેલ છે.
- (૫) મોટરની શરૂની બાકી રૂ. ૭,૦૦,૦૦૦ હતી. ૨૦% ઘસારો મજરે મળે છે. મોટરનો અંગત વપરાશ ૧/૫ ગણવો.
- (૬) દવાનો શરૂનો સ્ટોક રૂ. ૧,૨૨,૫૦૦ અને છેવટનો સ્ટોક રૂ. ૩૫,૦૦૦ છે. ઉપરની વિગત પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે ધંધા-વ્યવસાયની કરપાત્ર આવક શોધો.

અથવા

- પ્ર-૨ સોના, બાબુ-સોના પ્રાઈવેટ લિ. નામની મેન્યુફેક્ચરિંગ કંપનીના માલિક છે. (૧૪)
તા. ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૩ ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
સ્ટાફનો પગાર	૪,૫૦,૦૦૦	કાચો નફો	૧૫,૦૦,૦૦૦
સ્ટાફને બોનસ	૨૮,૧૨૫	આવકવેરા રીફંડ (રૂ. ૩,૭૫૦ વ્યાજ સહિત)	૨૫,૦૦૦
ભાડું	૭૫,૦૦૦	LIC (Keymen Insurance હેકળ મળેલ રકમ)	૬,૦૦,૦૦૦
ડીલરોને કમિશન	૧,૨૫,૦૦૦		
ઘાલખાધ અનામત	૧,૦૦,૦૦૦		
પ્લાન્ટ-ચંત્રો પર ઘસારો	૧,૫૬,૨૫૦		
મનોરંજન ખર્ચ	૨,૧૮,૭૫૦		
જાહેરાત	૧,૮૪,૩૭૫		

કાનૂની ખર્ચ	૭૫,૦૦૦		
વૈજ્ઞાનિક કાર્યક્રમ અંગે મંજૂર થયેલ ખર્ચા:			
IIT ને ચૂકવણી	૧,૨૫,૦૦૦		
જમીન	૨૫,૦૦૦		
મકાન	૬૨,૫૦૦		
પગાર	૧૮,૭૫૦		
માલસમાન	૬,૨૫૦		
અન્ય ખર્ચા	૧૨,૫૦૦	૨,૫૦,૦૦૦	
LIC પ્રીમિયમ:			
અંગત જીવન	૩૭,૫૦૦		
સ્ટાફ અકસ્માત	૩૭,૫૦૦	૭૫,૦૦૦	
વાહન ચલાવવાનો ખર્ચ	૮૭,૫૦૦		
ચોખ્ખો નફો	૩,૦૦,૦૦૦		
	૨૧,૨૫,૦૦૦		૨૧,૨૫,૦૦૦

વધારાની માહિતી

- (૧) ડીલરોને કમિશનમાં રૂ. ૧૮,૭૫૦ માલિક દ્વારા પોતાના માટે કરવામાં આવેલ તબીબી ખર્ચ માટે ચૂકવણીનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨) પ્લાન્ટ અને મશીનરી માટે નીચેની માહિતી આપવામાં આવી છે:
 - (અ) ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૨૨ના રોજ પ્લાન્ટ અને મશીનરીની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦
 - (બ) પાછલા વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ દરમિયાન નવી પ્લાન્ટ અને મશીનરીમાં વધારો રૂ. ૧,૨૫,૦૦૦
 - (ક) એક મશીન અકસ્માતમાં નાશ પામ્યું હતું, જેના માટે વીમા કંપની પાસેથી વળતર રૂ. ૫૦,૦૦૦ પ્રાપ્ત થયું હતું.
 - (ડ) વર્ષ દરમિયાન કેટલીક મશીનરી રૂ. ૬,૨૫,૦૦૦માં વેચેલ છે. તમામ પ્લાન્ટ અને મશીનરીના સંદર્ભમાં ઘસારાનો દર ૩૦% છે.

- (૩) જાહેરાતમાં સમાવેશ થયેલ છે:
- (અ) રાજકીય પક્ષ દ્વારા પ્રસિદ્ધ થયેલ સોવેનીરમાં જાહેરાતના રૂ. ૧૮,૭૫૦
- (બ) જાહેરાત માટે તેમના ભાઈની જાહેરાત એજન્સીને રૂ. ૭૫,૦૦૦ રોકડા ચૂકવવામાં આવેલ છે જેનું બજાર મૂલ્ય રૂ. ૬૫,૦૦૦ છે.
- (૪) મનોરંજન ખર્ચ રૂ. ૩૭,૫૦૦ ધંધા સાથે સંબંધિત ન હતા
- (૫) ટેલીફોન ખર્ચ રૂ. ૩૦,૬૨૫, વીજળી ખર્ચ રૂ. ૪૦,૬૨૫ ની નોંધ થઈ નથી. આકારણી વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માટે ધંધાની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

- પ્ર-૩ (અ) મશીનરી રૂ. ૩૦,૦૦,૦૦૦ (૩)
સરકારી ગ્રાન્ટ રૂ. ૧૮,૦૦,૦૦૦ મશીનરી માટે
મશીનરીનું ઉપયોગી આયુષ્ય ૧૦ વર્ષ
મશીનરીની આયુષ્યના અંતે ભંગાર કિંમત રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦
સીધી લીટીની પદ્ધતિએ ધસારો ગણાય છે.
હિસાબી ધોરણ - ૧૨ મુજબ વાર્ષિક અવમૂલ્યન કેટલું હશે?
- (બ) ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૨૨ ના રોજ, એક લિમિટેડ કંપનીએ ૪,૦૦,૦૦૦ ઈક્વિટી શેર (૫)
દરેક રૂ. ૧૦૦ નો બહાર પાડ્યા. તે તારીખે રૂ. ૬૦ પ્રતિ શેરદીઠ મંગાવવામાં આવ્યા હતા,
જે તમામ શેરધારકો દ્વારા ચૂકવવામાં આવ્યા હતા. બાકીના રૂ. ૪૦,
૧લી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૨ના રોજ મંગાવવામાં આવ્યા હતા. ૪૦,૦૦૦ શેર ધરાવતા એક
શેર ધારક સિવાય તમામ શેરધારકોએ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૨ માં રકમ ચૂકવી દીધી હતી.
વર્ષ માટે ચોખ્ખો નફો રૂ. ૮,૦૦,૦૦૦ (પ્રેફરન્સ શેર ડિવિડન્ડ અને ડિવિડન્ડ વિતરણ
કર પછી) શેર દીઠ મૂળભૂત કમાણીની ગણતરી કરો.
- (ક) વર્ષ ૨૦૨૧ માટે ચોખ્ખો નફો રૂ. ૨૨,૦૦,૦૦૦ અને વર્ષ ૨૦૨૨ માટે ચોખ્ખો નફો (૬)
રૂ. ૩૦,૦૦,૦૦૦ છે. હક ના શેર પહેલા ના શેર ૫,૦૦,૦૦૦ છે. દર ૫ શેરે ૧ હકનો
શેર રૂ. ૧૮ લેખે મળશે. હક ના શેર માટે અરજી કરવાની અંતિમ તારીખ ૦૧/૦૩/૨૦૨૨
છે. હક નો ઉપયોગ કર્યા વગર તા. ૦૧/૦૩/૨૦૨૨ ના રોજ શેરની બજાર કિંમત
રૂ. ૨૭ છે. વર્ષ ૨૦૨૨ માટે સામાન્ય (basic) અને વર્ષ ૨૦૨૧ માટે સુધારેલ
(adjusted) શેર દીઠ કમાણી શોધો.

અથવા

- પ્ર-૩ (અ) GST કાઉન્સિલ (૫)
 (બ) પરોક્ષ વેરાનું જુનું માળખું વિરુદ્ધ GST (૫)
 (ક) GST ના ફાયદા વર્ણવો (૪)
- પ્ર-૪ ટૂંકનોંધ (કોઈ પણ ત્રણ) (૧૨)
 (૧) નુકશાન માંડી વાળવું અને આગળ ખેંચી જવું
 (૨) TDS અને TCS
 (૩) ઈન્કમેટેક્સ રીટર્ન ઈ-ફાયલીંગ
 (૪) ઓનલાઇન PAN એપ્લીકેશન
 (૫) સંયુક્ત પુરવઠો અને મિશ્ર પુરવઠો

ENGLISH VERSION

Q-1 Answer in brief.

- (a) From the following information compute the total taxable income of Mr. Babu for the assessment year 2023-24. (5)
- (1) Profit from business of chemical Rs. 15,00,000
 - (2) Loss from business of gift article Rs. 3,00,000
 - (3) Taxable income from house -property Rs. 1,80,000
 - (4) Profit of speculative business Rs. 3,00,000
 - (5) Short term capital gain from sales of shares Rs. 1,20,000
 - (6) Long term capital gain from sales of jewellery Rs. 1,50,000
 - (7) Short term capital loss from sale of debentures Rs. 60,000
 - (8) Unabsorbed depreciation of P.Y. 2021-22 Rs. 1,20,000
 - (9) Carry forward loss from speculative business of P.Y. 2017-18 Rs. 1,50,000
 - (10) Carry forward loss from house-property of P.Y. 2016-17 Rs. 1,20,000

- (b) The book value of plant and machinery on 01-04-2022 was Rs. 2,00,000. (5)
 On 01-09-2022 new machinery of Rs. 50,000 was purchased and second machinery of Rs. 1,00,000 was purchased on 01-01-2023. A machine having a book value of Rs. 60,000 was sold on 01-07-2022 for Rs. 70,000 and paid Rs. 5,000 as sales expenses. Depreciation rate is 15%.
 What would be the admissible amount of depreciation on plant and machinery for the A.Y. 2023-24?

Q-2

Dr. Diku's Receipt and Payment account for the year ended on 31-03-2023 is as under:

14

Receipt	Rs.	Payments	Rs.
Balance B/F	1,75,000	Clinic rent	7,70,000
Visit fee	10,85,000	Electricity Expenses	3,50,000
Consultation fee	12,95,000	Purchase of medical books	35,000
Sales of medicine	1,05,000	Motor expenses	42,000
Operation theatre rent	3,15,000	Purchase of surgical equipment through bank loan (01-02-2023)	4,55,000
Sales of Surgical equipments (01-10-2022)	38,500	Purchase of medicine	1,57,500
Income of house rent	56,000	Lions Club membership fees	3,500
Salary from medical College	1,19,000	Medical association membership fees	7,000
Royalty	31,500	Insurance	45,500
Profit in card games	70,000	Municipal taxes	14,000
Interest	80,500	Staff salaries	9,80,000

Gift from patients	1,29,500	Payment of Bank loan installment (42,000 + interest)	45,500
		Travelling expenses	70,000
		Balance C/D	5,25,000
	35,00,000		35,00,000

Other information:

- (1) The opening balance of surgical equipments was Rs. 2,10,000. Depreciation is allowed at 20 %.
- (2) Loss in card games at the end of last year was Rs. 8,181.
- (3) Municipal taxes Rs. 5,000 of let out house is included in the municipal taxes shown above.
- (4) Travelling expenses includes Rs. 21,000 for family pilgrimage and Rs. 49,000 towards his exclusive business promotion tour.
- (5) The opening balance of motor was Rs. 7,00,000. Depreciation allowable is 20 %. The 1/5 use of motor car is for personal purpose.
- (6) The opening stock of medicine was Rs. 1,22,500 and closing stock was Rs. 35,000. From the above details find out the taxable income under the head of 'Business-Profession Income' for the A.Y. 2023-24.

OR

- Q-2** Sona is the owner of a manufacturing company named Babu-Sona Pvt. Ltd. The profit and loss accounts of the year ended 31 March, 2023 is given below: **(14)**

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Salary to staff	4,50,000	Gross Profit	15,00,000
Bonus to staff	28,125	Income -tax refund (Including interest Rs. 3,750)	25,000

Rent	75,000	LIC (amount received under Keymen Insurance)	6,00,000
Commission to Dealers	1,25,000		
Reserve for bad debts	1,00,000		
Depreciation on plant and machinery	1,56,250		
Entertainment expenses	2,18,750		
Advertisement	1,84,375		
Legal charges	75,000		
Expenses for approved scientific programme:			
Payment to			
IIT	1,25,000		
Land	25,000		
Building	62,500		
Salary	18,750		
Material	6,250		
Other Exp.	12,500	2,50,000	
LIC premium on:			
Own Life	37,500		
Staff accident	37,500	75,000	
Vehicle running expenses	87,500		
Net profit	3,00,000		
	21,25,000		21,25,000

Additional Information:

- (1) Commission to dealers includes Rs. 18,750 paid for medical expenses incurred by the proprietor for himself.

- (2) The following information are given for plant and machinery.
- Written down value of plant and machinery as on 1st April, 2022, was Rs. 10,00,000
 - Additions to new plant and machinery during the previous year 2022-23 Rs. 1,25,000
 - One machine was destroyed in an accident for which compensation received from the insurance company Rs. 50,000
 - During the year sold some machinery at Rs. 6,25,000.
 - Rate of depreciation in respect of all the plant and machinery is 30%.
- (3) Advertisement includes:
- Rs. 18,750 included in advertisement has been incurred for advertisement in souvenir published by a political party.
 - Rs. 75,000 paid in cash to advertising agency of his brother for advertisement, the market value of which is Rs. 65,000.
- (4) Entertainment expenses amounting Rs. 37,500 was not related business.
- (5) Telephone expenses Rs. 30,625; electricity expenses Rs. 40,625 were not recorded. Compute the income from business for the A.Y. 2023-24.

- Q-3** (A) Machinery Rs. 30,00,000 **(3)**
 Government Grant Received Rs. 18,00,000 for the machinery
 Useful life of the machinery 10 years
 Residual value of the machinery Rs. 3,00,000
 Method of depreciation is straight line method (SLM)
 What will be the annual depreciation as per AS-12?
- (B) On 1st April, 2022, a limited company issued 4,00,000 equity shares **(5)**
 Rs. 100 each. Rs. 60 per share was called up on that date which was paid by all the share holders. Remaining Rs.40 was called up on 1st Sep, 2022. All the share holders paid the amount in September, 2022 except one share holder having 40,000 shares. Net profit for the year was Rs. 8,00,000 (after preference share dividend and dividend distribution tax)
 Compute basic earnings per share.

- (C) Net profit for the year 2021 is Rs. 22,00,000 and for the year 2022 is Rs. 30,00,000. Number of shares outstanding prior to right shares are 5,00,000 shares. Right issue of one new share for each five outstanding at right issue price of Rs. 18. Last date to exercise rights is 01-03-2022. Fair value of one equity shares immediately prior to exercise of rights on 01-03-2022 is Rs. 27. (6)

Compute basic EPS for the year 2022 and Adjusted EPS for the year 2021.

OR

- Q-3** (A) GST council (5)
(B) Old structure of indirect tax v/s GST (5)
(C) Explain the advantages of GST (4)

Q-4 **Short notes. (Any Three)** (12)

1. Set off and carry forward of losses
2. TDS and TCS
3. Income Tax Return e-filing
4. Online PAN application
5. Composite Supply and Mix supply

RAN - 2108060101044001

RAN-2108060101044001**M.Com. (Sem. I) Examination November - 2023****Financial and Management Accounting - 01****સૂચના : / Instructions**

(1)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com. (Sem. I)

Name of the Subject :

Financial and Management Accounting - 01

Subject Code No.: 2108060101044001

Seat No.:

Student's Signature

Q.1**માઝ્યા મુજબ જવાબ આપો.****10**

A) મશીનરી અને ફર્નિચરનો મૂડી નફો શોધો.

5

1-1-2017 ના રોજ મશીનરી ખરીદવામાં આવી હતી

1-1-2017 ના રોજ ફર્નિચર પણ ખરીદવામાં આવ્યો હતું.

મશીનરી અને ફર્નિચરનો 10% લેખે પ્રથમ ચાર વર્ષનો કુલ ઘસારો ઘટતી જતી બાકી પ્રમાણે રૂ. 2,06,340 હતો.

મશીનરીના કુલ ઘસારા ફર્નિચરના કુલ ઘસારા કરતાં બમણાં હતાં.

મશીનરીની વેચાણ કિંમત એ પડતર-કિંમત કરતા 10% વધુ છે, જ્યારે ફર્નિચરની વેચાણ કિંમત એ પડતર-કિંમત કરતા 50% વધુ છે.

B) ધોની લિ. અને માહી લિ. નાં તા. 31-12-2021 ના રોજનાં પાકાં સરવૈયા નીચે મુજબ છે:

5

વિગત	ધોની	માહી
ઈક્વિટી અને દેવા		
શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ		
1. શેરમૂડી	4,00,000	2,00,000
ઈક્વિટી શેરની(દરેક રૂ. 100)		
2. અનામત અને વધારો	80,000	40,000
સામાન્ય અનામત		
નુ. નુ. ખાતું	60,000	40,000

ચાલુ દેવા લેણદારો	60,000	96,000
	6,00,000	3,76,000
મિલકતો બિનચાલુ મિલકતો કાયમી મિલકતો મકાન	2,00,000	1,80,000
યંત્રો	1,60,000	80,000
2. બિન ચાલુ રોકણો	2,40,000	1,16,000
	6,00,000	3,76,000

વધારાની માહિતી:

- (1) ધોની લિ.એ તા. 1-7-2021 ના રોજ માહી લિ.ના 80% ઈક્વિટી શેર રૂ. 2,40,000ની કિંમતે ખરીદ્યા હતા
- (2) તા. 1-1-2021ના રોજ માહી લિ.ના ચોપડે નફા-નુકસાન ખાતાની ઉધાર બાકી રૂ. 20,000 અને સામાન્ય અનામતની જ્યા બાકી રૂ. 40,000 હતી.
- (3) તા. 1-7-2021ના રોજ માહી લિ.ના મકાનનું પુન:મૂલ્યાંકન રૂ. 3,30,000 અને યંત્રોનું પુન:મૂલ્યાંકન રૂ. 80,000 ની કિંમતે કરવામાં આવ્યું.
- (4) માહી લિ.ના મકાન પર 10% અને યંત્રો પર 20% ઘસારો ગણવામાં આવે છે.
ઉપરની માહિતી પરથી ગણો :
(1) પાઘડી કે મૂડી અનામત
(2) લઘુમતિ હિત

Q.2

રામ લિ. અને કિશોર લિ.નાં તા.31.3.2022ના રોજનાં પાકાં સરવૈયા નીચે મુજબ છે.

14

વિગત	રામ	કિશોર
ઈક્વિટી અને દેવા		
શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ		
1. શેરમૂડી		
ઈક્વિટી શેરની(દરેક રૂ. 10)	27,00,000	13,50,000
10 % પ્રેફરન્સ શેર (દરેક રૂ. 100)	5,40,000	2,70,000
2. અનામત અને વધારો		
સામાન્ય અનામત	5,17,500	2,62,500
નુ. નુ. ખાતું	9,00,000	9,00,000

ચાલુ દેવા		
લેણદારો	5,85,000	3,01,500
દેવી હૂંડી	45,000	30,000
	52,87,500	31,14,000
મિલકતો		
બિનચાલુ મિલકતો		
કાયમી મિલકતો		
દ્રશ્ય મિલકત		
મકાન	5,40,000	3,45,000
વાહનો	10,80,000	5,10,000
ફર્નિચર	4,05,000	2,70,000
અદ્રશ્ય મિલકત		
પાઘડી	3,36,000	1,95,000
2. બિન ચાલુ રોકણો	16,87,500	3,30,000
ચાલુ મિલકતો		
સ્ટોક	3,37,500	3,37,500
બેંક	4,23,000	6,01,500
દેવાદારો	4,71,000	4,80,000
લેણી હૂંડીઓ	7,500	45,000
	52,87,500	31,14,000

- (1) રામ લિમિટેડે તા. 1-4-2021ના રોજ કિશોર લિમિટેડ ના 75% 11,81,250 માં ખરીદ્યા હતા. આ તારીખે કિશોર લિમિટેડના નફાનુકસાનની રૂ. 2,02,500 જમા બાકી હતી તથા તે જે તારીખે રૂ. 1,35,000નું સામાન્ય અનામત હતું,
- (2) કિશોર લિમિટેડે તા. 1-4-2021ના રોજની નફાનુકસાન ખાતાની બાકીમાંથી 2021-22ના વર્ષ માટે તેની વસુલ આવેલી મૂડીપર 10% ડિવિડન્ડ ચૂકવ્યું હતું.
- (3) કિશોર લિમિટેડની પ્રેક્ટિસ શેરમૂડીમાં રૂ. 1,01,100ની દાર્શનિક કિંમતના શેરનો સમાવેશ થાય છે, જે રામ લિમિટેડ ધરાવે છે અને જે તેણે તા. 1-4-2021ના રોજ રૂ. 2,36,100ની કિંમત મેળવ્યા હતા.
- (4) 1-2-2022ના રોજ પસાર થયેલ ઠરાવ મુજબ કિશોર લિમિટેડ પોતાના સામાન્ય અનામતમાંથી દરેક 10 શેરે 1 શેર બોનસ શેર તરીકે આપ્યો હતો, પરંતુ તેની અસર હિસાબોમાં આપી નથી
- (5) રામ લિમિટેડની બધી જ લેણી હૂંડીઓ કિશોર લિમિટેડ પર લખવામાં આવી હતી. જે પૈકી રૂ. 22,500ની હૂંડીઓ બેંકમાં વટાવવામાં આવી હતી

- (6) 2021-22ના વર્ષ દરમિયાન રામ લિમિટેડે રૂ. 67,500 નો માલ રૂ. 81,000ની કિંમત કિશોર લિમિટેડ પાસેથી ખરીદ્યો હતો. આ પૈકી 40% માલ તા. 31-3-2022ના રોજ સ્ટોકમાં હતો.
- (7) તા. 1-4-2021ના કિશોર લિમિટેડના વાહનોની કિંમત રૂ. 67,500 જેટલી વધુ આકેલી હતી. તે અંગે જરૂરી હવાલો નાખવાનો છે. કંપની વાર્ષિક 10% લેખે ઘસારો ગણે છે.
- તા. 31-3-2022ના રોજનું એકત્રિત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

OR

Q.2

વાની લિ. અને કપિલ લિ. નાં તા. 31-03-2022 ના રોજનું પાકું સરવૈયા નીચે મુજબ છે. 14

વિગત	વાની	કપિલ
ઈક્વિટી અને દેવા		
શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ		
1. શેરમૂડી		
ઈક્વિટી શેરની (દરેક રૂ.100)	72,00,000	-----
ઈક્વિટી શેરની (દરેક રૂ.10)	-----	20,00,000
2. અનામત અને વધારો		
સામાન્ય અનામત (1/4/2021)	8,00,000	4,00,000
ન.નુ. ખાતું	19,60,000	8,80,000
ચાલુદેવા		
લેણદારો	8,00,000	4,40,000
દેવી હૂંડી	5,80,000	2,40,000
વાની લિમિટેડનું ચાલુ ખાતું	-----	40,000
	1,13,40,000	40,00,000
મિલકતો		
બિનચાલુ મિલકતો		
કાયમી મિલકતો		
દ્રશ્ય મિલકત		
મકાન	21,60,000	8,00,000
યંત્રો	24,00,000	8,64,000
ફર્નિચર	4,80,000	3,20,000
અદ્રશ્ય મિલકત		
પાઘડી	4,80,000	3,20,000
બિન ચાલુ રોકાણો	36,00,000	2,40,000

ચાલુ મિલકતો		
સ્ટોક	8,80,000	6,16,000
દેવાદારો	8,00,000	7,20,000
લેણી હૂંડીઓ	3,20,000	88,000
બેંક	1,00,000	32,000
કપિલ લિમિટેડનું ચાલુ ખાતું	1,20,000	-----
	1,13,40,000	40,00,000

વધારાની માહિતી:

- (1) તા. 1-7-2021 ના રોજ વાની લિમિટેડે કપિલ લિમિટેડના 1,60,000 ઇક્વિટી શેરો મૂળ કિંમતે ખરીદ્યા હતા.
- (2) તા. 1-4-2021 ના રોજ કપિલ લિ નું નફા નુકસાન ખાતું રૂ. 4,80,000 ની જમા બાકી દર્શાવતું હતું.
- (3) કપિલ લિમિટેડે 2020-21 ના વર્ષ અંગે, ઇક્વિટી શેરો ઉપર શેર દીઠ રૂ. 2 લેખે ડિવિડન્ડ ઓગસ્ટ, 2021 દરમિયાન ચૂકવ્યું હતું. આ ડિવિડન્ડ વાની લિમિટેડે તેના નફા નુકસાન ખાતે જમા કર્યું હતું.
- (4) કપિલ લિમિટેડ વર્ષના અને યંત્રો ઉપર વાર્ષિક 10% ઘસારો ગણે છે
- (5) કપિલ લિ.ના ચોપડે તા. 1-4-2021 ના રોજ યંત્ર ખાતું રૂ. 9,60,000 ની બાકી દર્શાવતું હતું પરંતુ તા 1-7-2021 ના રોજ યંત્રોની ફેરઆંકણી કરતાં તેની કિંમત રૂ. 12,80,00 નક્કી કરવામાં આવી હતી અને આ બાબત કપિલ લિ.ના ચોપડે નોંધી ન હતી.
- (6) તા. 29-3-2022 ના રોજ કપિલ લિમિટેડે વાની લિ. ને રૂ. 80,000 નો ચેક મોકલ્યો હતો. પરંતુ તે તા. 31-3-2022પહેલાં પહોંચ્યો ન હતો.
- (7) કપિલ લિ. ની દેવી હૂંડીઓમાં વાની લિમિટેડે લખેલી રૂ. 1,28,000 ની હૂંડીઓનો સમાવેશ થતો હતો, જે પૈકી 48,000 ની હૂંડી વાની લિમિટેડે વટાવી હતી, તે હજુ પાકી ન હતી..
તા. 31-03-2022 ના રાજનું એકત્રિત પાકું સરવૈયુ તૈયાર કરો.

Q.3

ઓમ લિમિટેડમાં એક મેનેજર અને ત્રણ પુરા સમયના ડિરેક્ટરો છે. મેનેજરને 5% લેખે 14 અને દરેક પુરા સમયના ડિરેક્ટરોને 2% લેખે ચોખ્ખા નફા પર કમિશન આપવામાં આવે છે. મેનેજરના મિશનની ગણતરી તેમનું કમિશન તથા પુરા સમયના ડિરેક્ટરોને આપેલ કમિશન પછીના વધતા નફા પર કરવામાં આવે છે. જ્યારે પુરા સમયના ડિરેક્ટરોને આપેલ કમિશન તેમનું કમિશન તથા મેનેજરને કમિશન આપ્યા બાદના નફા પર ગણવામાં આવે છે. તા. 31-3-2022ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું કંપનીનું નફા નુકસાન પત્રક ખાતું નીચે મુજબ છે.

વિગત	રૂ.	રૂ.
1. કામગીરીમાંથી ઉપજ : વેચાણ		25,50,000
2. અન્ય આવકો: પ્લાન્ટ અને મશીનરીના વેચાણ પર નફો		1,20,000
કુલ આવક		26,70,000
ખર્ચા:		
કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ: પગાર	20,000	
ઘસારો અને માંડી વાળેલ ખર્ચ: ઘસારાની જોગવાઈ	2,50,000	
અન્ય ખર્ચ:		
વહીવટી ખર્ચા	3,75,000	
વેચાણ-વિતરણ ખર્ચ	1,55,000	
સંચાલકીય મહેનતાણું	77,500	
ઘાલખાધ અનામત	1,25,000	
સંશોધન ખર્ચ	1,20,000	
માંડી વાળેલ ડીબેન્ચર વટાવ	20,000	
રોકાણ વેચાણની ખોટ	35,000	11,77,500
કરવેરા પહેલાંનો નફો		14,92,500
આવકવેરો		1,70,500
ચોખ્ખો નફો		13,22,000

અન્ય માહિતી:

- 1) વેચાણ-વિતરણ ખર્ચમાં નવા શો રૂમનો ખર્ચ રૂ. 1,20,000 નો સમાવેશ થાય છે.
- 2) ઘસારાની જોગવાઈમાં ડેવલપમેન્ટ રિબેટના રૂ. 45,000 નો સમાવેશ થાય છે.
- 3) વેચેલ પ્લાન્ટ અને યંત્રની મૂળ કિંમત રૂ. 7,75,000 છે, જ્યારે તેના વેચાણની ઉપજેલ રકમ કિંમત રૂ. 8,00,000 છે.
- 4) આવકવેરાની જોગવાઈમાં 10% સરટેક્સના સમાયેલા છે
- 5) ઘાલખાધ અનામત સામે માંડી વાળેલ ઘાલખાધ રૂ. 45,000 છે.
- 6) પગારમાં ગયા વર્ષ માટે રૂ. 15,000નો સમાવેશ થાય છે
- 7) નીચેના ખર્ચાની નોંધ નફા-નુકશાન ખાતે થઈ નથી
 - A. માંડીવાળેલ ડીબેચર વટાવ 6,000
 - B. વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખર્ચ 15,000
 - C. ઘાલખાધ (ચાલુ વર્ષની) રૂ. 6,000
 - D. ઘાલખાધ અનામત (નવી) 8,000
 - E. ઓફિસ ખર્ચા 44,500

OR

Q.3

31/3/2022 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું લિમિટેડનું નફા નુકસાનનું પત્રક નીચે મુજબ છે.

14

વિગત	રૂ.	રૂ.
1. કામગીરીમાંથી ઉપજ: વેચાણ		2,00,00,000
2. અન્ય આવકો મકાન વેચતાં નફો મકાનની મૂળ કિંમત 40,00,000 કુલ ઘસારો 12,00,000 વેચાણ કિંમત 48,00,000	20,00,000	
ડિવિડન્ડ (મૂળ સ્થાનેથી કરકપાત રૂ. 3,60,000) (ગ્રોસ)	12,00,000	
રોકાણ વેચાણ નફો	6,00,000	38,00,000
કુલ આવક		2,38,00,000
ખર્ચા:		
1. કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ: પગાર	46,00,000	
2. નાણાકીય ખર્ચ: ડિબેન્ચર વ્યાજ જાહેર થાપણ પર વ્યાજ	4,00,000 3,20,000	
ઘસારો અને માંડી વાળેલ ખર્ચ: ઘસારો ડિબેન્ચર બહાર પાડવાનો ખર્ચ માંડી વાળેલ	20,00,000 4,00,000	
અન્ય ખર્ચા:		
વહીવટી ખર્ચા	24,00,000	
ડિરેક્ટર ફી	2,00,000	
સમારકામ-નવીનીકરણ ખર્ચ	10,40,000	
ફર્નિચર વેચતાં ખોટ (ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 2,00,000)	2,40,000	
ઘાલખાધ અનામત	6,00,000	
વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખર્ચ (સાધનોની ખરીદી)	10,00,000	
કુલખર્ચો		1,32,00,000
કરવેરા પહેલાંનો નફો		1,06,00,000
આવક વેરો		4,20,000
ચોખ્ખો નફો		1,01,80,000

વધારાની માહિતી:

- (1) ઘાલખાધ અનામત સામે માંડી વાળેલ ઘાલખાધ રૂ. 2,00,000
- (2) આવકવેરાની જોગવાઈમાં 5% સરટેક્સના સમાયેલા છે.
- (3) પગાર અને બોનસની રકમમાં ગઈ સાલના બાકી રૂ. 6,40,000 અને કર્મચારીને એક્સ-ગ્રેશિયા ચુકવણી વળતરના ચૂકવેલ રૂ. 3,20,000 સમોયલા છે.
- (4) કંપનીધારાની કલમ 350 મુજબ મળવા પાત્ર ઘસારો રૂ. 17,60,000
- (5) સમારકામ નવીનીકરણ ખર્ચમાં મકાન બાંધકામનાં રૂ. 2,40,000 છે
- (6) નીચેની વિગતોનો ઉપરોક્ત બાકીમાં સમાવેશ થતો નથી.
 - (A) જમીનગીરી પ્રીમિયમ 1,20,000
 - (B) નોંધની પહેલાંનો નફો રૂ. 16,000
 - (C) ચાલુ વર્ષની બોનસની અંદાજિત રકમ રૂ. 60,000
કલમ 198 મુજબ મહત્તમ મહેનતાણું શોધો.

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ ત્રણ)

12

1. એન. જી. ઓના. લાભો
2. NGO અને NPO વચ્ચેનો તફાવત
3. રિપોર્ટિંગ પીરિયડ પછીની ઘટના સમજાવો.(IND AS-10)
4. શાસક અને ગૌણના અસર પરસના વ્યવહારો
5. સામાજિક હિસાબ-પદ્ધતિના ફાયદા

ENGLISH VERSION

Q.1 A) Find out Capital profit for machinery and Furniture

5

Machinery was purchased on 1-1-2017

Furniture also purchased on 1-1-2017

Total Depreciation of first four as per 10 % Written down balance method of Machinery and Furniture was Rs 2,06,340

Total Depreciation of Machinery was Double than Total Depreciation of furniture

Sale price of Machinery are 10 % more than cost price while sale price of furniture are 50 % more than cost price

B) The balance sheets of Dhoni Ltd and Mahi Ltd . as on 31.12.2021

5

Particulars	Dhoni	Mahi
Equity and Liabilities		
Shareholders fund		
1. Share Capital	4,00,000	2,00,000
Equity share (Rs 100 each)		
2. Reserve and surplus	80,000	40,000
General Reserve		
P&LA/c	60,000	40,000
Current Liabilities Creditors	60,000	96,000
	6,00,000	3,76,000
Assets		
Non Current Assets		
1. Fixed Assets		
Building	2,00,000	1,80,000
Plant	1,60,000	80,000
2. Non current investment	2,40,000	1,16,000
	6,00,000	3,76,000

Additional Details:

- (1) Dhoni Ltd. purchased 80% equity shares at cost of 2,40,000 of Mahi Ltd. on 01-07-2021.
- (2) There was a debit balance of Profit and Loss Account 20,000 and credit balance of General Reserve 40,000 in books of Mahi Ltd. on 01-01-2021
- (3) Assets was revalued on 1/7/2021 of Mahi Building 3,30,000, Plant 80,000
- (4) Mahi Ltd. depreciation was Charge of 10% building and 20% plant. From the above information calculate:
 1. Goodwill or capital Reserve
 2. Minority Interest

Q.2

The balance sheets of Ram Ltd and Kishor Ltd . as on 31.3.2022

14

Particulars	Ram	Kishor
Equity and Liabilities		
Shareholders fund		
1. Share Capital		
Equity share (Rs 10 each)	27,00,000	13,50,000
10 % Pref. share (Rs 100 Each)	5,40,000	2,70,000

2. Reserve and surplus		
General Reserve	5,17,500	2,62,500
P & L A/c	9,00,000	9,00,000
Current Liabilities		
Creditors	5,85,000	3,01,500
Bills payable	45,000	30,000
Total	52,87,500	31,14,000
Assets		
Non current Assets		
1. Fixed Assets		
Tangible		
Building	5,40,000	3,45,000
Vehicle	10,80,000	5,10,000
Furniture	4,05,000	2,70,000
Intangible		
Goodwill	3,36,000	1,95,000
2. Non current investment	16,87,500	3,30,000
Current assets		
Stock	3,37,500	3,37,500
Bank	4,23,000	6,01,500
Debtors	4,71,000	4,80,000
Bills Receivable	7,500	45,000
	52,87,500	31,14,000

- (1) Ram Ltd. has purchased 75% equity shares of Kishor Ltd. on 1/4/2021 for 11,81,250. On this date Profit and Loss A/c of Kishor Ltd. shows credit balance of 2,02,500 and General Reserve of 1,35,000 on the same date.
- (2) Kishor Ltd. paid a dividend of 10% on its paid up capital for the year 2021-22 from the balance of Profit and Loss A/c as on 1/4/2021
- (3) Preference share capital of Kishor Ltd. includes shares of face value of 1,01,100 possessed by Ram Ltd. and which was purchased on 1/4/2021 for Rs 2,36,100
- (4) As per resolution passed on 1/2/2022 Kishor Ltd. has made a bonus issue of one share for every ten shares from its General Reserve but its effect was not given in accounts.
- (5) All the Bills receivable of Ram Ltd. are drawn on Kishor Ltd. Out of which bills of 22,500 are discounted with the bank.
- (6) During 2021-22 Ram Ltd. purchased goods from Kishor Ltd. costing 67,500 at the price of 81,000, Out of which 40% of such goods are lying in stock on 31/3/2022.

- (7) On 1/4/2021 vehicles of Kishor Ltd. were found over-valued by Rs 67,500. For this necessary adjustment is to be made. Depreciation has been charged @10% p.a.

Prepare Consolidated Balance Sheet as on 31/3/2022

OR

Q.2

The balance sheets of Vani Ltd. and Kapil Ltd. as on 31.03.2022

14

Particulars	Vani	Kapil
Equity and Liabilities		
Shareholders fund		
1. Share Capital		
Equity share (Rs. 100 each)	72,00,000	-----
Equity share (Rs. 10 Each)	-----	20,00,000
2. Reserve and surplus		
General Reserve (1/4/2021)	8,00,000	4,00,000
P & L A/c	19,60,000	8,80,000
Current Liabilities		
Creditors	8,00,000	4,40,000
Bills payable	5,80,000	2,40,000
Current Account of Vani Ltd.	-----	40,000
	1,13,40,000	40,00,000
Assets		
Non current Assets		
1. Fixed Assets		
Tangible		
Building	21,60,000	8,00,000
Machinery	24,00,000	8,64,000
Furniture	4,80,000	3,20,000
Intangible		
Goodwill	4,80,000	3,20,000
2. Non current investment	36,00,000	2,40,000
Current assets		
Stock	8,80,000	6,16,000
Debtors	8,00,000	7,20,000
Bills Receivable	3,20,000	88,000
Cash	1,00,000	32,000
Current account of Kapil	1,20,000	-----
	1,13,40,000	40,00,000

Additional Information:

- (1) Vani Ltd., acquired 1,60,000 Equity shares of Kapil Ltd. at par on 1/7/2021
- (2) The Profit & Loss A/c of Kapil Ltd. showed a credit balance of Rs. 4,80,000 on 1/4/2021.
- (3) Kapil Ltd. has paid dividend of Rs. 2 per Equity Share in August 2021 for the year 2021-22 This dividend was credited to Profit & Loss A/c by Vani Ltd.
- (4) Kapil Ltd., provides depreciation at 10% on machinery.
- (5) On 1/4/2021, Machinery A/c showed a balance of Rs. 9,60,000 in the books of Kapil Ltd., but it was revalued at Rs 12,80,000 on 1/7/2021 and it was not recorded in the books of Kapil Ltd.
- (6) A cheque of 80,000 sent by Kapil Ltd., to Vani Ltd. on 29/3/2022, has not reached till 31/3/2022
- (7) The bills payable of Kapil Ltd. included bills of 1,28,000, which were drawn by Vani Ltd., of which a bill of 48,000 was discounted by Vani Ltd. and it has still not matured

Prepare Consolidated Balance Sheet as on 31/03/2022

Q.3

Om Limited employ a manager and three whole-time directors. It pays 5% commission to the manager and 2% to each of the whole time directors. The commission payable to the manager is calculated on the profit left after charging his commission and commissions of whole-time directors are calculated on the profits left after charging their commission and the commission payable to the manager. The Profit & Loss Account for the year ending on 31/3/2022 is as follows:

14

Particulars	Rs.	Rs.
1. Revenue from Operation Sales		25,50,000
2. Other Income Profit on sale of plant and machinery		1,20,000
Total income		26,70,000
Expenses		
1. Expense for Employee Salary	20,000	
Depreciation Depreciation provision	2,50,000	
Other Expenses		
Administrative Expenses	3,75,000	

Selling-Distribution	1,55,000	
Managerial Remuneration	77,500	
Bad Debts Reserve	1,25,000	
Research expenses	1,20,000	
Discount on Debenture written off	20,000	
Loss on investment	35,000	11,77,500
Profit before TAX		14,92,500
PROVISION FOR TAX		1,70,500
Net profit		13,22,000

Other Information:

- (1) Selling-distribution expenses included the cost of new show-room of Rs1,20,000
- (2) Depreciation provision included development rebate of Rs. 45,000.
- (3) The original cost of plant sold was Rs. 7,75,000 and its sales proceed was Rs. 8,00,000.
- (4) Surtax 10 % include in above provision for taxation
- (5) Bad Debts Rs 45,000 written off against Bad Debts Reserve
- (6) Salary include Rs 15,000 for last year
- (7) Following items are not recorded in above profit and loss statement
 - A. Write off Discount Debentures Rs. 6,000
 - B. Scientific Research Exp. Rs. 15,000
 - C. Bad debt (Current year) Rs. 6,000
 - D. Bad debt reserve (New) Rs. 8,000
 - E. Administrative Exp. Rs. 44,500

OR

Q.3 The Profit & Loss Account for the year ending on 31/3/2022 is as follows: **14**

Particulars	Rs.	Rs.
1. Revenue from Operation Sales		2,00,00,000
2. Other Income Profit on sale of building (cost price Rs 40,00,000 accumulated depreciation 12,00,000 and Sale Price 48,00,000)	20,00,000	
Dividend (TDS 3,60,000) (Gross)	12,00,000	
Profit on sale of investment	6,00,000	38,00,000
Total income		2,38,00,000
Expenses		

1. Expense for Employee Salary	46,00,000	
2. Financial cost		
Interest on debenture	4,00,000	
Interest on public deposit	3,20,000	
Depreciation and Amortization		
Depreciation	20,00,000	
Written of debenture Issue exp.	4,00,000	
Other Expenses		
Administrative Expenses	24,00,000	
Director fee	2,00,000	
Maintenances expense	10,40,000	
Loss on furniture (depreciated value 2,00,000)	2,40,000	
Bad debt reserve	6,00,000	
Scientific research expense (Equipment purchased)	10,00,000	
Total expense		1,32,00,000
Profit before TAX		1,06,00,000
PROVISION FOR TAX		4,20,000
Net profit		1,01,80,000

Additional Information :

- (1) Bad debt 2,00,000 written off against bad debt reserve
 - (2) Surtax 5% induces in above provision for taxation
 - (3) Employer's salary and bonus includes 6,40,000 last year outstanding and 3,20,000 paid to an employee's ex gratia rebate
 - (4) Depreciation allowable as per section 350 of the company act 17,60,000
 - (5) Repair/maintenance expense includes 2,40,000 as on extension expense
 - (6) Following items are not recorded in above statement
 - A. Security Premium Rs. 1,20,000
 - B. Profit before Registration Rs. 16,000
 - C. Liability of Current year bonus Rs. 60,000
- Find out maximum Remuneration as per section 198

Q.4 Write short notes. (Any Three)

12

- (1) Advantages of NGO
 - (2) Difference between NGO and NPO
 - (3) Explain Event after Reporting Period (IND AS-10)
 - (4) Inter Company Transaction of Holding and Subsidiary
 - (5) Advantages of social accounting
-

RAN - 1908060101055001

RAN-1908060101055001**M.Com (Sem. I) Examination November - 2023****Financial and Management Accounting (Paper - II)****સૂચના : / Instructions**

(1)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com (Sem. I)

Name of the Subject :

Financial and Management Accounting (Paper - II)

Subject Code No.: 1908060101055001

Seat No.:

Student's Signature

- (2) પ્રશ્ન. 1, પ્રશ્ન. 4 ફરજિયાત છે.
(2) Question 1 and Question 4 are compulsory.
(3) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નનાં ગુણ દર્શાવે છે.
(3) Figures to the right indicates the full marks of the question
(4) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.
(4) Show necessary calculations as a part of your answer.

પ્રશ્ન. 1 સૂચના મુજબ કરો.**(03)**

- a) માનવ સંસાધન એકાઉન્ટિંગના કોઈપણ ત્રણ લાભો સમજાવો.
b) ગિરધારી કંપની લિમિટેડના ચોપડે 31 માર્ચ 2023 ના રોજ નીચે મુજબની બાકીઓ હતી.

(05)

વિગત	ઉધાર બાકી રૂ.	જમા બાકી રૂ.
ગયા વધ માટે ચૂકવેલ આવક વેરો	1,44,000	
આવકવેરા માટે જોગવાઈ (1/04/2022)		1,50,000

પાછલા વર્ષ માટે આવકવેરાની જવાબદારી રૂ. 1,56,000 ચાલુ વર્ષ માટે રૂ.1,80,000 આવકવેરાની જોગવાઈ જાળવવાની છે.

ઉપરની માહિતી કંપનીના નફા અને નુકસાનના પત્રક અને પાકા સરવૈયામાં દર્શાવો.

- c) હિસાબી ધોરણ 11 ની કોઈપણ બે જોગવાઈઓ જણાવો.

(02)

Q.2

મુરારી લિમિટેડ પાસે રૂ. 20,00,000ની અધિકૃત શેરમૂડી છે, જેમાં રૂ. 10 દરેકના 2,00,000 ઈક્વિટી શેરનો સમાવેશ થાય છે. 31 મી માર્ચ 2023ના રોજ કંપનીનું કાર્યું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

(14)

ઉધાર બાકીઓ	રકમ રૂ.	જમા બાકીઓ	રકમ રૂ.
બાકી હપ્તા (દરેક શેર પર રૂ.5 લેખે 20,000 શેર પર ખરીદી	1,00,000	વેચાણ	78,10,000
અગાઉથી ચૂકવેલ કરવેરા પગાર	43,85,000	લેણદારો	2,50,000
વેચાણના ખર્ચા ભાડું	12,25,000	12% ડીબેન્ચર	5,00,000
ડીબેન્ચર પર વ્યાજ	10,00,000	સામાન્ય અનામત	2,90,000
ખ્લાન્ટ	11,00,000	ઘસારા માટેની જોગવાઈ	
ફર્નિચર	60,000	ખ્લાન્ટ પર	2,50,000
દેવાદારો	50,000	ફર્નિચર પર	1,50,000
ડીબેન્ચર પર વટાવ	12,50,000	જામીનગીરી પ્રીમીયમ	2,25,000
સ્ટોક (1/4/2022)	6,50,000	નફા નુકસાન ખાતું (1/4/2022)	
ઘાલ ખાદ	4,00,000	ઘાલ-ખાદ અનામત જોગવાઈ	60,000
બેંક	5,000	કમીશન	15,000
જમીન ને મકાન	2,25,000	ઈક્વિટી શેર મૂડી	50,000
	25,000		
	2,25,000	(રૂ. 10 નો એક એવા 1,00,000	10,00,000
	5,25,000	ઈક્વિટી શેર)	6,25,000
	1,12,25,000		1,12,25,000

તમારે નીચેના હવાલાને ધ્યાનમાં રાખીને 31મી માર્ચ 2023 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે નફા અને નુકસાનનું પત્રક અને તે તારીખનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરવાનું છે.

1. ચૂકવવાનું બાકી ભાડું રૂ. 10,000
2. 31/3/2023 ના રોજના સ્ટોક રૂ. 10,00,000
3. 30% ના દરે આવકવેરા ગણો.
4. દેવાદારો પર શંકાસ્પદ દેવાની @5% જોગવાઈ કરો.
5. ખ્લાન્ટ પર 20% અને ફર્નિચર પર 10% લેખે વાર્ષિક ઘટતી બાકી ઘસારો ગણો.
6. સંચાલકો દ્વારા ભરપાઈ શેરમૂડી પર 10% ડિવિડન્ડ સૂચવવામાં આવ્યું છે. કોર્પોરેટ ડિવિડન્ડ ટેક્સ 20% છે.
7. સામાન્ય અનામત ખાતે રૂ. 1,00,000 ફેરબદલ કરવા.
8. ડિબેન્ચર્સ 1/4/2022 ના રોજ બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા.

અથવા

પ્રશ્ન. 2

ગુજરાત એક્ષપોર્ટ હાઉસ (મુખ્ય ઓફીસ)જે U.K. માં શાખા ધરાવે છે. U.K. શાખા તેના ચોપડામાં તા.31/3/2023 ના રોજ નીચેનું કાચું સરવૈયું દર્શાવે છે.

(14)

ઉધાર બાકીઓ	પાઉન્ડ (£)	જમા બાકીઓ	પાઉન્ડ (£)
શરૂઆતનો સ્ટોક	1,260	વેચાણ	11,250
ખરીદી	7,500	લેણદારો	2,600
દેવાદારો	3,900	દેવી હુંડી	910
લેણી હુંડી	1,040	મુખ્ય ઓફીસનું ખાતું	3,320
મજૂરી-પગાર	480		
ભાડું-વેરા	360		
સામાન્ય ખર્ચા	150		
ફર્નિચર	490		
બેંક બેલેન્સ	2900		
	18,080		18,080

વધારાની માહિતી.

- તા. 31/3/2023 ના રોજ £625 સ્ટોક છે.
- મુખ્ય ઓફીસના ચોપડે તા. 31/3/2023ના રોજ ઉધાર બાકી રૂ. 29,7530.6 છે.
- વટાવ દર નીચે મુજબ છે.

વર્ષની શરૂઆતમાં 1£ = 84

વર્ષના અંતમાં 1£ = 72

સરેરાશ 1£ = 78

31/3/2023 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે મુખ્ય ઓફીસના ચોપડામાં વેપાર, નફા નુકશાન પત્રક અને તે તારીખનું પાકું સરવૈયું તેમજ U.K. શાખાનું ખાતું તૈયાર કરો.

Q.3

સુરત કંપની લિ. (મુખ્ય ઓફીસ)ની ન્યૂ યોર્ક(USA) ખાતે શાખા ધરાવે છે.

તા. 31/3/2023 ના રોજ શાખાનું કાચું સરવૈયું અને વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે. (14)

વિગતો	ઉધાર બાકી (US \$)	જમા બાકી (US \$)
ઓફીસ સાધનો	9,600	--
ફર્નિચર & ફિક્ચર્સ	640	--
સામગ્રી (1/4/2022)	4,480	--

ખરીદી	19,200	--
વેચાણ	--	33,280
મુખ્ય ઓફીસને મોકલેલ માલ	6,400	--
પગાર	640	--
ગાડી ભાડું	80	--
ભાડું, દર અને વેરા	160	--
વીમા પ્રીમીયમ	80	--
વેપાર ખર્ચા	80	--
મુખ્ય ઓફીસનું ખાતું	--	9,120
સામાન્ય દેવાદારો	1,920	--
સામાન્ય લેણદારો	--	1,360
બેંકમાં રોકડ	400	--
હાથ પર રોકડ	80	-
	43,760	43,760

વધારાની માહિતી.

1. ચુકવવાનો બાકી પગાર \$ 80
2. ઓફીસ સાધનો અને ફર્નિચર & ફિક્ચર્સ પર 10% લેખે ઘટતી જતી બાકી ઉપર ઘસારો ગણવામાં આવે છે.
3. મુખ્ય ઓફીસે શાખાને મોકલેલ માલ રૂ. 3,16,000.
4. મુખ્ય ઓફીસના રૂ. 4,10,000 શાખા પાસેથી લેવાના છે.
5. તા. 31/3/2023 ના રોજ સ્ટોક \$ 4,300.
6. વર્ષની શરૂઆતમાં કે અંતમાં કોઈ પણ માલ માર્ગસ્થ નથી.
7. તા. 1/4/2021 ના રોજ જ્યારે સ્થિર મિલકત ખરીદવામાં આવી ત્યારે 1 \$ = રૂ. 40 હતા.
8. વટાવ દર નીચે મુજબ છે.
 - તા. 1/4/2022 1\$ = 45
 - તા. 31/3/2023 1\$ = 50
 - સરેરાશ 1\$ = 47
 - તૈયાર કરો.
 1. કાચું સરવૈયું જે ડોલરમાં છે રૂપિયામાં રૂપાંતરિત કરો.
 2. વેપાર, નફા નુકશાન પત્રક અને તે તારીખનું પાકું સરવૈયું.

અથવા

Q. 3

માધવ લિ. નોંધાયેલ મૂડી રૂ. 5,00,000 જે દરેક રૂ. 100 નાં શેરમાં વિભાજિત છે.
તા. 31/3/2023 ના રોજ ચોપડામાંથી કાચા સરવૈયાની નીચેની બાકીઓ પ્રાપ્ત કરવામાં
આવી છે.

(14)

વિગતો	ઉંધાર રૂ.	વિગતો	જમા રૂ.
મકાન	2,90,000	વેચાણ	5,20,000
મશીનરી	1,00,000	ચૂકવવાનો બાકી પગાર	2,000
છેવટનો સ્ટોક	90,000	ઘાલ-ખાદ માટે જોગવાઈ (1/4/2022)	3,000
ખરીદી	2,10,000	શેરમૂડી	2,00,000
પગાર	60,000	સામાન્ય અનામત	40,000
ડીરેક્ટરની ફી	10,000	નફા નુકસાન ખાતું (1/4/2022)	25,000
ભાડું	26,000	વેપારી દેવા	92,000
ઘસારો	20,000	ઘસારા માટે જોગવાઈ	
ઘાલખાદ	6,000	મકાન પર 50,000	
રોકાણોનું લેણું થયેલ વ્યાજ	2,000	ઓફીસ મશીનરી પર 55,000	1,05,000
રૂ. 10ના એક એવા ડિબેન્ચરમાં રોકાણ	1,20,000	14% ડિબેન્ચર	2,00,000
ડિબેન્ચર વ્યાજ	28,000	ડિબેન્ચર પર વ્યાજ લેણું થયું પરંતુ બાકી નથી.	14,000
છુટ્ટા ઓળારો	23,000	રોકાણો પર વ્યાજ	12,000
અગાઉથી ચૂકવેલ કરવેરા	60,000	ચૂકવવાનું બાકી ડીવીડન્ડ	5,000
સામાન્ય ખર્ચા	18,000		
વેપારી લેણા	1,25,000		
બેંક	30,000		
	12,18,000		12,18,000

તમારે નીચેના હવાલાને ધ્યાનમાં રાખીને 31મી માર્ચ 2023 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે
નફા અને નુકસાનનું પત્રક અને તે તારીખનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરવાનું છે.

- છેવટનો સ્ટોક છેવટના સ્ટોક કરતાં રૂ. 30,000 વધુ છે.
- દેવાદારો પર 4% ના દરે શકમંદ દેવાની જોગવાઈ કરો.
- ઘસારાના ખર્ચમાં રૂ. 8,000 મકાનના અને રૂ. 12,000 મશીનરીના ઘસારાના સમાવેશ થયેલા છે.

4. ડિરેક્ટરોએ ઈક્વિટી શેરમૂડી પર 25% ડિવિડન્ડની ભલામણ કરી. ડિવિડન્ડ પર @ 20% કોર્પોરેટ ડિવિડન્ડ ટેક્સ ધારો.
5. ચોખ્ખા નફાના 10% સામાન્ય અનામત ખાતે કેર બદલ કરો.
6. આવકવેરાની જોગવાઈ 30% કરો.

પ્રશ્ન-4 ટૂંક નોંધો લખો. (કોઈપણ બે) (12)

1. માનવ સંસાધન હિસાબોની જરૂરિયાત
2. પર્યાવરણલક્ષી હિસાબોની ઉપયોગીતા સમજાવો
3. પર્યાવરણ હિસાબોની ખામીઓ
4. માનવ સંસાધન હિસાબોના ફાયદા જણાવો.

ENGLISH VERSION

Q.1 Do as directed

- a) Explain any three benefits of Human Resource Accounting. (3)
- b) Giridhari Co. Ltd had following balances on 31st March 2023. (5)

Particulars	Dr. Bal. (Rs.)	Cr. Bal. (Rs.)
Income Tax Paid for Previous Year	1,44,000	
Provision for Income Tax (1/4/2022)		1,50,000

The income tax liability for previous year was fixed for Rs. 1,56,000.

Income tax provision for the current year is to be maintained at Rs. 1,80,000.

How would you show the above information in company's Profit & Loss Statement and Balance Sheet?

- c) State any two Provisions of Accounting Standard 11 (2)

Q.2 Murari Ltd has Authorized Share Capital of Rs.20,00,000, consisting of 2,00,000 equity shares of Rs. 10 each. The following is the Trial Balance of the Company as on 31st March 2023. (14)

Debit Balance	Rs.	Credit Balance	Rs.
Calls in arrears (on 20,000 shares @ Rs. 5 per share)	1,00,000	Sales	78,10,000
		Creditors	2,50,000
		12% Debentures	5,00,000

Purchases	43,85,000	General Reserve	2,90,000
Advance Tax paid	12,25,000	Provision for Depreciation	
Salaries	10,00,000	On Plant	2,50,000
Selling Expenses	11,00,000	On Furniture	1,50,000
Rent	60,000	Securities Premium	2,25,000
Interest on Debentures	50,000	Profit & Loss Account	
Plant	12,50,000	(1/4/2022)	
Furniture	6,50,000	Provision for bad debts	60,000
Debtors	4,00,000	Commission	15,000
Discount on Debentures	5,000	Equity Share Capital	50,000
Stock (1/4/2022)	2,25,000	(1,00,000 equity share of Rs. 10 each)	
Bad debts	25,000	Provision for Tax	10,00,000
Bank	2,25,000	(1/4/2022)	
Land & Building	5,25,000		6,25,000
	1,12,25,000		1,12,25,000

You are required to Profit & Loss Statement for the year ending 31st March 2023 and a Balance Sheet on that date considering the following adjustments.

1. Rent outstanding is Rs. 10,000
2. Stock on 31/3/2023 is Rs. 10,00,000
3. Provide for income tax @ 30%.
4. Maintain a provision for doubtful debts @5% on debtors.
5. Depreciate Plant at 20% p.a and on Furniture 10% p.a on written down values.
6. The Board proposed a dividend at 10% on paid up share capital. Corporate dividend tax is 20% of dividend.
7. Transfer Rs. 1,00,000 to General reserve.
8. Debentures were issued on 1/4/2022.

OR

- Q. 2** Gujarat Export House (Head Office) has a branch in U.K. U.K. Branch shows following Trial Balance in it's books as on 31/3/2023. **(14)**

Debit Balances	Pound(£)	Credit Balances	Pound (£)
Opening Stock	1,260	Sales	11,250
Purchases	7,500	Creditors	2,600
Debtors	3,900	Bills Payable	910
Bills Receivables	1,040	Head Office A/C	3,320
Wages - Salary	480		
Rent - Taxes	360		
Sundry Expenses	150		
Furniture	490		
Bank Balance	2900		
	18,080		18,080

Additional information:

1. Stock available for £625 as on 31/3/2023.
2. On 31/3/2023, debit balance of Rs. 297530.6 available in the books of Head Office.
3. Details of exchange rate

At the beginning of the year	1£ = 84
At the closing of the year	1£ = 72
Average	1£ = 78

You are asked to prepare Trading, Profit & Loss A/C for the year ended 31/3/2023 and Balance Sheet on that date of U.K. Branch in the books of Head Office.

- Q.3** Surat Co. Ltd (Head Office) has Branch in New York (USA). Trial Balance of branch on 31/3/2023 and additional information are as under. **(14)**

Particular	Dr. (US \$)	Cr. (US \$)
Office Equipment Sales	9,600	--
Furniture & Fixtures	640	--
Inventories (1/4/2022)	4,480	--
Purchases	19,200	--
Sales	--	33,280
Goods sent to H.O	6,400	--

Salaries	640	--
Carriage	80	--
Rent, Rates and Taxes	160	--
Insurance Premium	80	--
Trade Expenses	80	--
Head Office Account	--	9,120
Sundry Debtors	1,920	--
Sundry Creditors	--	1,360
Cash at Bank	400	--
Cash on Hand	80	-
	43,760	43,760

Additional information:

1. Salaries outstanding \$ 80
 2. Depreciate office equipment and furniture and fixtures at 10% p.a at written down value.
 3. The Head Office sent goods to branch for Rs. 3,16,000.
 4. The Head Office shows an amount of Rs. 4,10,000 due from branch.
 5. Stock on 31/3/2023 \$ 4,300.
 6. There were no transit items either at the start or at the end of the year.
 7. On April 1, 2021 when the fixed assets were purchased, the rate of exchange was \$ 40 for \$ 1.
 8. Exchange Rates were as follows
 - On 1/4/2022 Rs. 45 per \$
 - On 31/3/2023 Rs. 50 per \$
 - Average Rs. 47 per \$
- Prepare,
1. Trial Balance incorporating adjustments given converting dollars into rupee.
 2. Trading, Profit & Loss Account and Balance Sheet as on date.

OR

Q. 3

The Madhav Ltd. was registered with a nominal capital of Rs. 5,00,000 divided into shares of Rs. 100 each. The following is the trial balance extracted from the books as on 31/3/2023.

(14)

Particulars	Dr (Rs.)	Particulars	Cr(Rs.)
Building	2,90,000	Sales	5,20,000
Machinery	1,00,000	Salaries Outstanding	2,000
Closing Stock	90,000	Provisions for Bad Debts(1/4/2022)	3,000
Purchases	2,10,000	Share Capital	2,00,000
Salaries	60,000	General Reserve	40,000
Directors Fees	10,000	Profit & Loss Account (1/4/2022)	25,000
Rent	26,000	Trade Creditors	92,000
Depreciation	20,000	Provision for Depreciation:	
Bad Debts	6,000	On Building 50,000	
Interest accrued on Investments	2,000	On Office	1,05,000
Investments in debentures of Rs. 10 each	1,20,000	Machinery <u>55,000</u>	
Debenture Interest	28,000	14% Debentures	2,00,000
Loose Tools	23,000	Interest on Debentures	
Advance Tax	60,000	Accrued but not due	14,000
Sundry Expenses	18,000	Interest on Investment	12,000
Trade Debtors	1,25,000	Unpaid Dividend	5,000
Bank	30,000		
	12,18,000		12,18,000

You are required to prepare Profit & Loss Statement for the year ended 31.3.2023 and a Balance Sheet as at that date after taking into consideration the following adjustments:

1. Closing Stock is more than opening stock by Rs. 30,000
2. Provide for doubtful debts @ 4% on Debtors.
3. Depreciation expenses includes depreciation of Rs. 8,000 on Building and that of Rs. 12,000 on Machinery.
4. The directors recommended a dividend of 25% on Equity Share Capital. Assume Corporate Dividend Tax of 20% on Dividend.
5. Transfer of 10% of net profits to general reserve.
6. Make a provision for Income Tax @ 30%.

Q. 4 Write Short notes on. (any 2)

(12)

- i) Need of Human Resource Accounting
 - ii) Explain Usefulness of Environmental Accounting
 - iii) Demerits of Environment Accounting
 - iv) Advantages of Human Resource Accounting
-

RAN - 1808060101020001

RAN-1808060101020001/1808060401020001/1808060201020001

M.com. Part - I (Sem. I)

Examination October - 2023

Management Theory and Practice (Paper-1)

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.com. Part - 1 (Sem. I)

Name of the Subject :

Management Theory and Practice (Paper-1)

Subject Code No.: 1808060101020001/1808060401020001/1808060201020001

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

(૨) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર. ૧. ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

૧૦

- ૧) ઝીરો ડીફિકટ પેદાશ એટલે શું?
- ૨) શક્તિના પ્રકારો જણાવો.
- ૩) જ્ઞાન સંચાલન પ્રક્રિયાના તબક્કા જણાવો.
- ૪) કામગીરી મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયાના માત્ર તબક્કા જણાવો.
- ૫) શિસ્તના પ્રકારો આપો.

પ્ર. ૨. વ્યવસ્થાતંત્રીય સંસ્કારિતા એટલે શું? તેની સંચાલન પરની સાનુકૂળ અને પ્રતિકૂળ અસરો ચર્ચો.

૧૩

અથવા

પ્ર. ૨.(અ) અધ્યયનશીલ વ્યવસ્થાતંત્રીય વિચારસરણી સમજાવો.

૭

(બ) સંચાલન થીયરીની ઉપયોગીતા જણાવો.

૬

પ્ર. ૩.	કામગીરી મૂલ્યાંકનની ક્રમાંકન પદ્ધતિ અને ખાનગી અહેવાલ પદ્ધતિની ચર્ચા કરો.	૧૩
	અથવા	
પ્ર. ૩.(અ)	કામગીરી મૂલ્યાંકનના હેતુઓ જણાવો.	૭
	(બ) કામગીરી મૂલ્યાંકન સમસ્યાઓનો ઉકેલ તમે કેવી રીતે લાવશો?	૬
પ્ર. ૪.(અ)	ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ એક)	૮
	૧) શિસ્તની અગત્યતા	
	૨) જ્ઞાન સંચાલનનું મહત્વ	
	(બ) કેસ સ્ટડી:	૬
	અધિકારી મંડળની સભામાં અધિકારી શ્રી શાહ કંપનીના સંચાલનમાં “વૈજ્ઞાનિક સંચાલન” પર ભાર મૂકે છે, જ્યારે શ્રી પટેલ “લોકોને પ્રાધાન્ય આપવા” પર ભાર મૂકે છે. અધિકારી શ્રી મહેતા “પારિમાણિક માપોની વિચારસરણી” માં વિશ્વાસ ધરાવે છે. અધિકારી શ્રી વ્યાસ માહિતી ક્રાંતિના આ સમયમાં “અધ્યયનશીલ વ્યવસ્થાતંત્ર” નો ખ્યાલ મહત્વનો છે એવો અભિપ્રાય આપે છે.	
	અધિકારી જૂથની આ સભાના અધ્યક્ષ તરીકે અધિકારીઓના અભિગમોને તપાસો અને તમારો પોતાનો અભિપ્રાય આપો.	

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) As per the instruction No. 1 on Page No. 1
- (2) Figures to the right indicate full marks of the question.

Q. 1.	Answer in brief.	10
	1. What is Zero Defect Goods?	
	2. State the Types of Power.	
	3. State the stages of knowledge Management	
	4. State the stages of Performance Appraisal	
	5. Give the types of Discipline.	
Q. 2.	What is meant by organisational culture? Discuss favorable and unfavorable effects on management of organisational culture.	13
	OR	
Q. 2. (A)	Explain the Learning organisation school.	7
(B)	State the utility of Management Theory.	6

Q. 3. Discuss the ranking method and confidential report method of performance Appraisal. **13**

OR

Q. 3. (A) State the objectives of performance Appraisal. **7**

(B) How would you overcome performance Appraisal problems? **6**

Q. 4. (A) Write Short Note : (Any One) **8**

(1) Importance of Discipline

(2) Importance of knowledge Management

Q. 4. (B) Case Study : **6**

In a meeting of officer's group Mr. Shah gives weightage on "Scientific Management", Mr. Patel gives weightage on "Putting the people first" Mr. Mehta believes in "Quantitative Measurement school". Mr. Vyas is in opinion of importance of "Learning organization" in the era of information revolution.

Question :

As a chairman of this officer's group check the officer's views and give your opinion.
